

Tiina Elo vihr

Kirjallinen kysymys sisäilmaoireilua käsittelevien hoitosuosituksen laadinnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Sisäilmaan liittyvää oireilua käsittelevä hoitosuositus päivitettiin vuosina 2022—2024. Suosituksen päivityksessä oli tarkoitus tuoda hoitokäytäntöihin uusin tutkimustieto ja parantaa sisäilmaoireista kärsivien hoitoa ja kuntoutusta. Eduskunta osoitti rahoitusta suosituksen laatimiseen juuri potilastilanteen parantamiseksi.

Kuitenkin Homepakolaiset ry:n Valtiontalouden tarkastusvirastolle (VTV) tekemän kantelun perusteella vaikuttaa siltä, että suosituksen laadinnassa ei noudatettu eduskunnan tahtotilaa. Uutta tutkimustietoa sisäilman haitta-aineista, altisteista ja niiden terveysvaikutuksista ei huomioitu riittävästi. Lisäksi aiempien Majvik-suositusten keskeinen sisältö altistumisen tunnistamisesta ja hoidosta jätettiin sivuun. Hoitosuositus ei tarjoa lääkäreille asianmukaisia työkaluja tunnistaa, diagnosoida ja hoitaa sisäilmaan liittyvää oireilua.

Uusi hoitosuositus heikentää monien potilaiden asemaa. Voimakkaasti toimintakykyä rajoittava oireilu leimataan suosituksessa psyykkisluontoiseksi ilman riittävää lääketieteellistä perustaa. Viimeisin tutkimus ei tue väitettä siitä, että sisäilmaoireiden syntymekanismi olisi toiminnallinen. Hoitosuositus ei ohjeista lääkäreitä tunnistamaan sisäilman altisteiden aiheuttamaa oireilua eikä reagoimaan terveydelle haitallisiin työskentelyolosuhteisiin. Tämä altistaa potilaat virheellisiin diagnooseille, riittämättömälle hoidolle ja työkyvyn menetykselle ja samalla siirtää kustannukset työnantajilta ja vakuutusyhtiöiltä yhteiskunnan vastuulle.

Myös Orpon hallitusohjelmassa on tunnistettu sisäilmaoireilun vakavuus. Hallitus on sitoutunut edistämään sisäilmaongelmista aiheutuvien oireiden varhaista toteamista, hyvää hoitoa ja tuki-
muotojen kehittämistä työssä jaksamisen parantamiseksi. Valitettavasti uusi hoitosuositus ei edistä tätä hallitusohjelmakirjausta, vaan vie kehitystä taaksepäin.

Lisäksi oireilun monitekijäisyyden käsite on suosituksessa typistetty tarkoittamaan lähinnä psykososiaalisia tekijöitä, vaikka tutkimustieto osoittaa sisäilman olevan monimutkainen kemiallis-fysikaalinen kokonaisuus, jossa on useita haitta-aineita sekä yhteisvaikutuksia ja joka voi vaikuttaa hyvin monin eri tavoin ihmiskehon toimintoihin. Tällaista oireilua ei tule käsitellä pelkkänä huolireaktiona tai mielenterveysongelmana.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 219/2025 vp

Miten hallitus varmistaa, että sisäilman altisteiden aiheuttama oireilu tunnistetaan jatkossa paremmin,

miten hallitus edistää hallitusohjelmakirjausta sisäilmaongelmista aiheutuvien oireiden varhaisesta toteamisesta ja hyvästä hoidosta sekä kehittää sisäilmasta sairastuneiden tukea työssä jaksamisen parantamiseksi ja

miten hallitus varmistaa, että hoitosuositukset tukevat sisäilmaoireilun tehokasta hoitoa ja että tässä työssä huomioidaan viimeisin tutkimustieto?

Helsingissä 18.6.2025

Tiina Elo vihr